

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Светлозар Петков Вацов

професор във ФТН на ШУ „Епископ Константин Преславски”

за дисертационния труд на *София Златанова Маринкова-Йорданова*

на тема „Оптимизиране управлението на малките общообразователни училища“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

по научната специалност 1.1. Теория и управление на образованието (Образователен мениджмънт)

Научен ръководител: проф. д-р Динко Господинов

1. Кратки биографични данни за докторанта

София Златанова Маринкова-Йорданова е завършила специалност Българска филология във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и магистратура по Теория и управление на образованието (Образователен мениджмънт) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Притежава професионална квалификация „учител по английски език в средните училища“.

Работила е като. технически сътрудник в Община Своге и учител по български език и литература и английски език, каквато е и понастоящем.

Била е избрана за общински съветник в община Своге в периода 2015-2019 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е на актуална, дисертабилна и значима за образованието тема. Той е с обем 325 страници, от които 298 страници са текст, 11 страници – библиография и 15 страници - приложения

Целта на дисертацията е да се проучат теоретичните и практическите аспекти на управлението на малките училища и да се предложат мерки за неговото усъвършенстване.

Трудът е структуриран в увод, три глави, заключение, списък с използвана литература и приложения (5 броя).

В *увода* са посочени обектът и предметът на разработката, формулирана е хипотезата и са посочени методите на изследване.

В *първа глава* „*Малкото училище като социален и образователен проблем*“ е направен преглед на някои теории, които определят специфичните особености на малките училища. Разгледани са елементите на външната среда на малкото училище и социално-икономическият статус на родителите в малките населени места. Направен е изводът, че селските райони и малките градове се характеризират с изостаналост в икономически, социален и културен аспект, застаряващо население, нисък жизнен стандарт, висока безработица, ниска степен на образование и квалификация на хората, ниски доходи и липса на средства за осигуряване на обучение, използване на децата като работна ръка за прехранване на семействата и че възможностите за получаване на образование са ограничени.

Във *втора глава* „*Състояние и проблеми на управлението на малките училища*“ са анализирани стратегиите и политиката на МОН, засягащи малките училища и демографските тенденции и ученическия контингент на малките училища. Описани са

финансирането, материалната база, човешките ресурси, образователната дейност и спецификата на управлението на малките училища. Посочва се, че проблемите пред малките учебни организации, които са съществена част от образователната ни система, рефлектират върху цялостното функциониране и развитие на държавата,

Трета глава „Емпирично изследване върху актуалното състояние на малките училища. Мерки за оптимизиране на тяхното управление“ представя резултатите от емпиричното изследване. Предложени са мерки за усъвършенстване управлението на малките училища и е направен анализ на резултатите, получени от оценяването им.

В *заклучението* се посочва, че резултатите от теоретичния анализ и проведеното емпирично изследване потвърждават значимостта на проблематиката за малките училища като образователен и обществен проблем. Поради демографските тенденции в нашата страна този проблем ще се запази и в бъдеще, което налага предприемането на действия, чрез които да се подобри управлението на малките училища.

Библиографията включва 139 заглавия, от които 54 на кирилица, 63 – на латиница и 22 нормативни документа. Литературният обзор показва задълбоченото и прецизно познаване на изследваната проблематика от автора.

3. Научни приноси на дисертацията

Приемам теоретичните и теоретико-приложни приноси, описани в автореферата, а именно:

1. Разкрити са и са анализирани основните изследователски подходи към малките училища.

2. Изяснена е същността на малките училища в нашата страна като резултат от въздействието на негативни социално-икономически процеси и преди всичко на демографските; състоянието на малките училища и основните фактори, които въздействат върху тях.

3. Очертани са основните проблеми в управлението на малките училища; анализирано е тяхното място в стратегии, национални програми и политики на МОН.

4. На основата на проведеното емпирично изследване с директори/зам.-директори, учители, ученици и родители на ученици от малки училища са открити техните специфични характеристики.

5. На базата на теоретичния анализ и на резултатите от проведеното емпирично изследване са разработени практико-приложни мерки за оптимизиране управлението на малките училища, като същите са получили положителна експертна оценка.

Дисертационният труд, със своята теоретична част, практическа насоченост и с представените мерки за оптимизиране управлението на малките училища, би могъл да допринесе като цяло за положителни промени в управлението на малките училища в България.

4. Претенция на публикациите по дисертационния труд

По темата на дисертационния труд има 4 излезли от печат публикации в научни издания. Те дават ясна представа за получените резултати и осигуряват необходимата публичност на научните приноси и авторските претенции, като по обем и съдържание отговарят на минималните национални критерии за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

5. Автореферат

Авторефератът е на 65 страници и съдържа основните резултати, получени в дисертационния труд. Той отразява достатъчно пълно неговото съдържание и основните приноси на дисертанта. Авторефератът дава необходимата представа за изследваните проблеми и получените резултати.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки към представения труд. Някои езикови неточности и допуснати технически грешки и повторения не омаловажават получените резултати и научни приноси. Въпросът ми към докторанта е: „Трябва ли да се запазят малките училища или трябва да се върви към тяхното окрупняване?“

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд показва, че докторантът Соня Златанова Маринкова-Йорданова притежава задълбочени теоретични знания по научната специалност *Теория и управление на образованието*, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Той съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Поради гореизложеното, давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на Соня Златанова Маринкова-Йорданова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (Образователен мениджмънт).

17. 06. 2021 г.

Член на научното жури:

/проф. д-р Светлозар Вадов/